

Uchwała Nr 60/VIII/16
Rada Gminy w Perlejewie

z dnia 10 marca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, poz. 1890) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy w Perlejewie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie gminy Perlejewo na lata 2016 – 2020 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Stanisław Wojtkowski

Załącznik do Uchwały Nr 60/VIII/16

Rada Gminy w Perlejewie

z dnia 10 marca 2016 r.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE
NA LATA 2016-2020**

**Rozdział 1.
Podstawy prawne**

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie na lata 2016-2020 zwany dalej „Programem” tworzy gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, oparty jest on na następujących przepisach prawnych:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.).
3. Ustawy z dnia 28 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1268 z późn. zm.).
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

**Rozdział 2.
Podstawy teoretyczne dotyczące zjawiska przemocy**

1. Definicja zjawiska przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny lub także innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej: w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”

2. Cechy przemocy

- przemoc narusza prawa i dobra osobiste, ponieważ sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza prawa ofiary,
- przemoc powoduje cierpienie i ból, dlatego, że sprawca naraża życie i zdrowie ofiary, zadając jej cierpienia zarówno fizyczne jak i psychiczne, co z kolei powoduje gorsze funkcjonowanie ofiary w środowisku,
- przemoc jest intencjonalna jest to działanie zamierzone i celowe, powoduje uzyskanie kontroli nad ofiarą oraz jej całkowitego podporządkowania,
- przemoc jest wykorzystaniem przewagi, narusza podstawowe prawa człowieka.

3. Rodzaje przemocy

Ponieważ przemoc w rodzinie przybiera różne formy i dokonuje się przy pomocy różnych instrumentów możemy wyróżnić następujące jej rodzaje:

- przemoc fizyczna – niosąca ryzyko uszkodzenia ciała a nawet utraty życia (popychanie, bicie, kopanie, szarpanie, duszenie),
- przemoc psychiczna – działania zmierzające do poniżenia ofiary (izolacja, groźby, ośmieszanie, upokarzanie),
- przemoc seksualna – przymuszanie ofiary do niechcianych czynów seksualnych bez jej zgody (gwałt, nieakceptowane pieszczoty, zmuszanie do prostytucji),

- przemoc ekonomiczna – dotycząca finansów (odbieranie pieniędzy, kontrolowanie wydatków, okradanie, uniemożliwienie dostępu do wspólnego konta),
- zaniedbanie – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych (brak opieki, chłód, obojętność).

4. Fazy przemocy

Przemoc domowa rzadko bywa zjawiskiem jednorazowym. Najczęściej jest procesem długotrwałym, o kilkunastoletniej historii. Cechuje je pewnego rodzaju prawidłowość, czy powtarzalność zachowań. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- faza narastającego napięcia – wzrost napięcia i natężenie sytuacji konfliktowych,
- faza ostrej przemocy – wybuch gniewu i wyładowanie agresji,
- faza miodowego miesiąca – skrucha ze strony sprawcy, okazywanie przez niego żalu, którym towarzyszą poczucie winy i wyrzuty sumienia.

Rozdział 3.

Skala problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Perlejewo

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodziny ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być zarówno przyczyną jak i skutkiem dysfunkcji w rodzinie. Jest poważnym problemem społecznym, bo niszczy od środka nie tylko rodzinę, ale przyczynia się do kryzysu społecznego, gdyż jest czynnikiem wzmacniającym występowanie patologii społecznych (uzależnień, przestępczości, wzrost liczby pacjentów służby zdrowia, spadek wydajności osób w wieku produkcyjnym, itd.).

1. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

Na terenie Gminy Perlejewo przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Dominującym problemem jest alkoholizm. Następnie przemoc wiąże się z niskimi dochodami, biedą, bezrobociem, a także małą świadomością społeczną. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

2. Charakterystyka problemu w Gminie Perlejewo na podstawie analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. Procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych, sądu - kurator. Działania te koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2012 – 2015

	2012	2013	2014	2015
Liczba procedur NK – ogółem	6	1	10	5
Policja	6	1	10	5
OPS	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
Kurator	0	0	0	0
Liczba rodzin objętych procedurą NK	4	1	9	5
Liczba osób stosujących przemoc – ogółem:	4	1	9	5
Kobiety	1	0	0	0
Mężczyźni	3	1	8	5
Nieletni	0	0	1	0

Liczba spotkań ZI	5	4	10	9
Liczba zamkniętych procedur NK	0	3	7	5

Każdy z podmiotów Zespołu interdyscyplinarnego podejmował działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych regulujących zakres ich działalności.

Wspólne cele realizowane przez wszystkie podmioty Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to:

- realizacja założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”,
- poprawa przepływu informacji i organizacji działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie,
- poprawa jakości i efektywności współpracy,
- inicjowanie działań przeciw przemocy na terenie i współtworzenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- organizacja i popularyzacja szkoleń,
- koordynacja działań i inicjatyw poszczególnych placówek,
- praca nad pełniejszym wykorzystaniem przez osoby stosujące przemoc oraz osoby doznające przemocy istniejących placówek i realizowanych programów.

Rozdział 4. Cele programu i działania

1. Cele główne programu:

- a) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc,
- b) wzmocnienie wiedzy społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy o zapewnieniu różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doświadczającym przemocy,
- c) wzmocnienie edukacyjno – informacyjne propagujące w społeczności lokalnej, świadome, postawy negujące i przeciwstawiające się zjawisko przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe

- a) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców gminy Perlejewo na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy,
- b) usprawnienie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, środowisku lokalnym poprzez wypracowanie systemów wspomagania oraz spójny system współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą,
- c) zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc,
- d) integracja środowisk i działań na rzecz budowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w gminie Perlejewo,
- e) podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji i organizacji z terenu gminy zaangażowanych w zapobieganie i zwalczanie przemocy,
- f) podnoszenie wiedzy na temat zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- g) kształtowanie właściwych postaw zaufania i szacunku, budowanie wśród dzieci i młodzieży autorytetów oraz wskazanie sposobów rozwiązywania konfliktów,
- h) edukacja uczniów o zagrożeniach płynących ze zjawiska przemocy w rodzinie, w szkole, oraz propagowanie zachowań sprzyjających pozytywnym postawom w rodzinie.

Rozdział 5. Sposób realizacji programu

1. Gromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Rozpowszechnianie broszur, ulotek tematycznych, zamieszczanie informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy na tablicach informacyjnych i stronie internetowej..

3. Edukacja środowiska lokalnego m. in. poprzez wymienione powyżej materiały.
4. Propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy.
6. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
7. Kierowanie osób zgłaszających problemy ze zjawiskiem przemocy do jednostek specjalizujących się w rozwiązaniu danego problemu.
8. Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.
9. Włączanie osób bliskich, krewnych, sąsiadów, przyjaciół i innych do wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowych.
10. Podejmowanie innych działań nie ujętych w programie, mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Rozdział 6. Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Perlejewo, a szczególności:

1. Ofiar i sprawców przemocy,
2. Rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie,
3. Przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi oraz na rzecz pomocy rodzinie,
4. Przedstawicieli władz lokalnych oraz środowiska lokalnego.

Rozdział 7.

Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Perlejewo świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Urząd Gminy Perlejewo
3. Posterunek Policji,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Szkoły działające na terenie gminy
6. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
7. Zespół Interdyscyplinarny
8. Sąd – Kuratorzy
9. Kościół Rzymsko - Katolicki
10. Organizacje pozarządowe
11. Sołtysi i rady sołectkie

Rozdział 8. Określenie spodziewanych rezultatów

Zakłada się, że osiągnięte zostaną następujące rezultaty:

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Spadek liczby rodzin, w których interwencje są podejmowane wielokrotnie,
3. Zmiana postaw mieszkańców gminy Perlejewo wobec zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawę przeciwdziałania przemocy,

4. Zwiększenie efektywności prowadzonych działań na rzecz osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
5. Podniesienie jakości świadczonych usług przez jednostki zaangażowane w program,
6. Wzrost liczby przeszkolonych osób z zakresu udzielania pomocy osobom, u których występuje przemoc,
7. Większa ochrona osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i nieletnich przed przemocą domową.

Rozdział 9.

Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy osiągniętych efektów.

Rozdział 10.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Perlejewo na lata 2016 – 2020 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, środki z budżetu państwa i województwa oraz środki unijne, sponsorów przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.